

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
The Operating Internal Quality Assurance of Administrators Under
Songkhla Primary Educational Service Area Office 3

สุเชาว์ หมั่นดี^{1*} และ นิตยา เรืองแป้น²

Suchao Mundee^{1*} and Nittaya Ruangpan²

นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา^{1*},
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา²

Master of Education Degree, Department of Educational Administration, Yala Rajabhat University^{1*},
Master of Education in Educational Administration, Yala Rajabhat University²

(Received: September 21, 2021; Revised: September 29, 2021; Accepted: October 23, 2021)

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษา และ 3) ประมวลผลปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 กำหนดขนาดตามตารางของเครจซี่มอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับฉลากไม่ใส่คืนตามเกณฑ์สัดส่วนอำเภอและขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าทีแบบอิสระ และทดสอบค่าเอฟ ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.57, S.D.=.41)

2. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีเพศ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจและไม่มีความปฏิบัติในแต่ละระบบของการประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติ และมีข้อเสนอแนะ คือ สร้างความรู้ ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพให้ชัดเจน และพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: suchao262@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ 08-9293-3953)

Abstract

The objectives of this independent study were to: 1) assess the implementation level of internal quality assurance among school administrators, 2) compare the internal quality assurance implementation levels classified by gender, experience in current position, and the size of schools, as well as 3) explore problems and recommendations for successful implementation of internal quality assurance among school administrations. Participants were 130 school administrators under Songkhla Primary Educational Service (Area Office 3). Research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. Results were as follows.

1. Overall, the implementation level of operating internal quality assurance among school administrators under Songkhla Primary Educational Service (Area Office 3) was at the highest level ($M=4.57$, $S.D.=.41$).

2. The school administrators under Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 who were different in gender, experience in current position, and the size of schools, had no difference in the implementation level of internal quality assurance.

3. Problems reported by the school administrators in the implementing of internal quality assurance were lack of knowledge and understanding, no clear guidelines in each system of internal quality assurance, and lack of continuity in practice. Suggestions included setting clear knowledge and understanding of the quality assurance system, and providing knowledge and understanding of the effective implementation of the internal quality assurance system for teachers.

Keyword: Internal Quality Assurance, School Administrator, Songkhla Primary Educational Service (Area Office 3)

บทนำ

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 กล่าวถึง “การประกันคุณภาพการศึกษา” ว่าเป็น การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภท การศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า สถานศึกษานั้นสามารถจัด การศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่ กำกับดูแลระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน โดยมีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดการดำเนินการของสถานศึกษา คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาและกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) ติดตามผล การดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา และ 6) จัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) นำเสนอผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และจัดส่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) และด้วยสถานการณ์การระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรน่า (COVID-19) กระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศให้ยกเลิกการประเมินภายนอกรอบสี่ ส่งผล ให้โรงเรียนไม่ได้รับการประเมินภายนอกรอบสี่เป็นจำนวนมาก มีเพียงโรงเรียนนำร่องเขตละ 1-2 โรงเรียน

ประมาณ 3, 569 ของโรงเรียนทั้งหมดที่ได้รับการประเมินไปแล้ว (สยามรัฐออนไลน์, 2563) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงบทบาทของการเป็นผู้นำในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ทุกคนได้ถือว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนในโรงเรียนที่ต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ทุกปีเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย เพื่อเป็นการประกันได้ว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีเรื่องของบุคลากรทางการศึกษาขาดความมุ่งมั่นและความทุ่มเทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอ ทำให้ต้องทำหน้าที่หลายอย่าง การกำหนดมาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษายังไม่ชัดเจน ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านการบริหาร โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีครูไม่เพียงพอ และครูไม่ตรงวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการ รวมทั้งบางคนไม่มีวุฒิการศึกษาทางครู ครูมีภาระหน้าที่นอกเหนือจากการสอนมากเกินไป จนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีการโยกย้ายและเปลี่ยนแปลง ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง บุคลากรบางส่วนยังขาดจิตสำนึกร่วมกันในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและขาดความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพ ระบบการกำกับติดตาม ประเมินยังไม่ส่งผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ครูยังมีการพัฒนาตนเองน้อย ครูขาดขวัญและกำลังใจ นโยบายการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง (อำนาจ วิชาญวดี, 2557) จากการประชุมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในการนำเสนอผลการนิเทศติดตามการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขาดความต่อเนื่อง ผู้บริหารยังไม่ตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบ และส่วนใหญ่บทบาทสำคัญอยู่ที่ครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายใน และโรงเรียนมักจะดำเนินการก็ต่อเมื่อต้องเข้ารับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปัญหาสำคัญจึงเป็นเรื่องของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ยังไม่แสดงบทบาทในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2562) และจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีปัญหาหนักที่สุดคือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษารองลงมา คือ การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา และการจัดระบบและบริหารสารสนเทศ (แสงเพียรงานดี, 2553) และผลการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดยะลา พบว่า ปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังขาดข้อมูลในการจัดทำสารสนเทศ ครูและผู้บริหารไม่เข้าใจรูปแบบและระบบการพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขาดความเป็นจริงในการประเมินต้องการแต่ตัวเลขจากผลการประเมินเท่านั้นทำให้ไม่สัมพันธ์กับการเขียนรายงานประจำปีของสถานศึกษา (อานิสระ เตมมาสา, 2557)

จากประเด็นปัญหาและความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ว่ามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับใด มีปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไรในการทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความเข้มแข็ง เพื่อส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามตัวแปร เพศ ประสบการณ์ในตำแหน่ง ปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษา

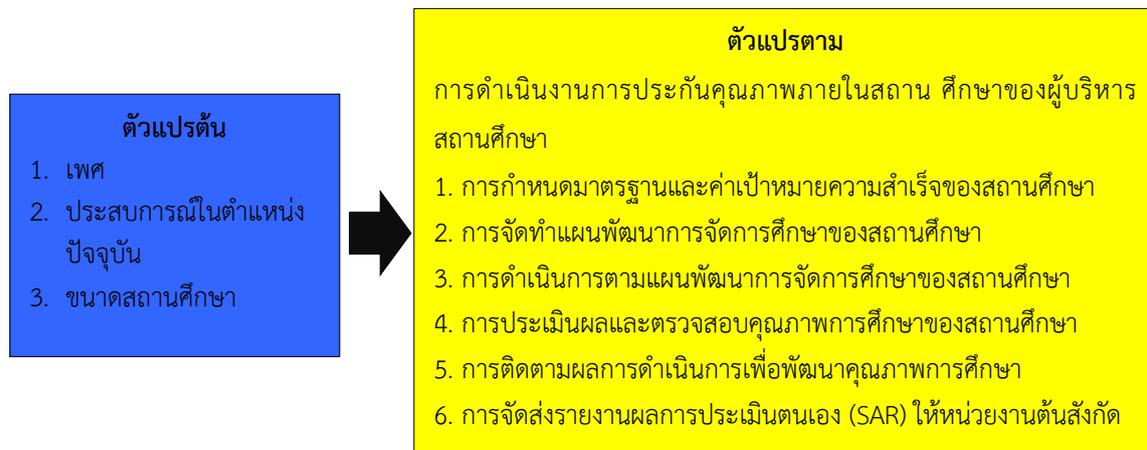
3. เพื่อประมวลผลปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

สมมติฐานวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันต่างกัน มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การค้นคว้าอิสระเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผู้ค้นคว้าอิสระได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กำหนด โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กำหนดกรอบแนวคิดการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการค้นคว้าอิสระ

วิธีดำเนินวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 193 คน

กลุ่มตัวอย่างในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 130 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครจซี่ มอร์แกน, (Krejcie and Morgan 1970 : 608) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยประมวลข้อมูล แนวความคิด ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิด ของลิเคอร์ท (Likert) เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามมาจากแบบตรวจสอบ รายการการปฏิบัติงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2556) จำนวน 38 ข้อ ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 11 ข้อ 3) การดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ และ 6) การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 5 ข้อ โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ คือมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ ใช้เกณฑ์การ แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการดำเนินงานมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการดำเนินงานปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการดำเนินงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 3

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนด โครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม

2.2 ศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยพัฒนาข้อคำถามมาจากแบบตรวจสอบ รายการการปฏิบัติงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2556) แล้วสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับตัวแปรการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 39 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อ พิจารณาตรวจสอบโครงสร้าง คำถาม การใช้ภาษา และความครอบคลุมในเนื้อหาสาระ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ มหาวิทยาลัยสาขากบริหารการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้และความชำนาญในการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย จำนวน 2 ท่าน และครูผู้สอนที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนที่ผ่านการประเมิน ภายนอก รอบสี่ จำนวน 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ได้พิจารณา คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.6-1.00 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าต่ำกว่า 0.6 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามความ เหมาะสม ผลปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญให้ค่าคะแนนตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปจำนวน 38 ข้อ และมีการให้แก้ไขปรับปรุง ส่วน

ข้อคำถาม 1 ซึ่งมีค่าคะแนนไม่ถึง 0.6 ผู้ค้นคว้าอิสระจึงตัดทิ้งไป คงเหลือข้อคำถามจำนวน 38 ข้อและได้แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับและรายด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค กำหนดค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .7 ขึ้นไป (Cronbach, 1974 อ้างถึงใน ณรงค์ โพธิ์พฤษานันท์, 2557) ผลปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .966 และค่าความเชื่อมั่นรายด้านดังนี้ ด้านที่ 1 เท่ากับ .910 ด้านที่ 2 เท่ากับ .969 ด้านที่ 3 เท่ากับ .943 ด้านที่ 4 เท่ากับ .969 ด้านที่ 5 เท่ากับ .949 และด้านที่ 6 เท่ากับ .970

2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษา ด้วยค่าร้อยละ (Percent)

3.2 วิเคราะห์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3 เปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน ด้วยค่าทีอิสระ (Independent t-test)

3.4 เปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน ด้วยค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน จะนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé's Method)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษา ด้วยค่าร้อยละ ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวน และร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	67	51.50
	- หญิง	63	48.50
2	ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน		
	- น้อยกว่า 5 ปี	34	26.20
	- 5-10 ปี	38	29.20
	- มากกว่า 10 ปี	58	44.60
3	ขนาดสถานศึกษา		
	- ขนาดเล็ก	50	38.46
	- ขนาดกลาง	59	45.39
	- ขนาดใหญ่	21	16.15
	รวม	130	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.50 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.50 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.60 รองลงมาคือ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.20 และน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.20 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.39 รองลงมาคือขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 38.46 และขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 16.15

2. ผลการวิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ตาราง 2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

ด้านที่	การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	M	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1	การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา	4.57	.43	มากที่สุด
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.64	.41	มากที่สุด
3	การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.64	.44	มากที่สุด
4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.50	.49	มาก
5	การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.44	.53	มาก
6	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)	4.62	.48	มากที่สุด
	รวม	4.57	.41	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.57, S.D.=.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (M=4.64, S.D.=.41) และด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (M=4.64, S.D.=.44) รองลงมาคือด้านการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) (M=4.62, S.D.=.48) และด้านการกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา (M=4.57, S.D.=.43) ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (M=4.50, S.D.=.49)

3. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ตำแหน่งในปัจจุบัน และขนาดสถานศึกษา

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย		หญิง		t	Sig.
	M	S.D.	M	S.D.		
1. การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา	4.57	.44	4.56	.41	.028	.978
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.64	.39	4.63	.43	.075	.940
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.61	.49	4.66	.38	-.671	.504

ตาราง 3 (ต่อ)

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย		หญิง		t	Sig.
	M	S.D.	M	S.D.		
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา	4.52	.48	4.48	.50	.415	.679
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.46	.53	4.41	.53	.507	.613
6. การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด	4.58	.52	4.65	.43	-.851	.397
รวม	4.56	.43	4.57	.39	-.077	.939

จากตาราง 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง
ปัจจุบัน

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F	Sig.
	(1)		(2)		(3)			
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.		
1. การกำหนดมาตรฐานและค่า เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา	4.48	.44	4.55	.40	4.62	.43	1.220	.299
2. การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการ ศึกษาของสถานศึกษา	4.55	.48	4.61	.41	4.71	.35	1.693	.188
3. การดำเนินการตามแผน พัฒนาการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.57	.50	4.64	.49	4.67	.37	0.535	.587
4. การประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการ ศึกษาของสถานศึกษา	4.42	.49	4.46	.51	4.57	.48	1.176	.312
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.38	.51	4.43	.57	4.47	.51	0.380	.684
6. การจัดส่งรายงานผลการประเมิน ตนเอง (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด	4.55	.51	4.54	.55	4.71	.40	1.858	.160
รวม	4.49	.44	4.54	.44	4.63	.37	1.262	.287

จากตาราง 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันต่างกัน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 เปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดเล็ก (1)		ขนาดกลาง(2)		ขนาดใหญ่ (3)		F	Sig.
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.		
1. การกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา	4.43	.49	4.66	.38	4.54	.42	2.845	.062
2. การจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.59	.46	4.68	.38	4.62	.41	.525	.593
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.67	.43	4.66	.45	4.59	.44	.495	.611
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการ ศึกษาของสถานศึกษา	4.37	.57	4.56	.47	4.51	.46	1.404	.249
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.32	.60	4.44	.50	4.49	.50	.970	.382
6. การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด	4.56	.51	4.64	.47	4.62	.48	.234	.792
รวม	4.49	.44	4.61	.39	4.56	.42	.746	.476

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และด้านการกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิวิมล ภูมิแดง (2557) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับสุริยาตา เล็งนู (2554) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นงานที่ถูกกำหนดด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47-51 ว่าทุกโรงเรียนต้องมีการดำเนินการ และด้วยข้อกำหนดในมาตรา 48 ที่ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) แสดงให้เห็นถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การดำเนินการเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ที่ได้กำหนดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ดำเนินการไว้ ดังนี้ คือ

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษา
- 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา และ
- 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) นำเสนอผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และจัดส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนไว้สำหรับให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปดำเนินการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการในแต่ละระบบมีการติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัด และมีเวลากำหนดในการดำเนินการอย่างชัดเจน เช่น การกำหนดให้สถานศึกษาต้องส่งแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการนิเทศกำกับติดตามจากศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การกำหนดให้ส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางระบบงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะได้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่สถานศึกษาวางไว้

การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของต่อเลาะ การี (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันทนา นื่อน้อย (2560) ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่าผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ต่างก็ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อ

นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และดำเนินการไปตามระบบการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอน (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) ประกอบกับหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาได้มีแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาออกมาให้ครูแลกเปลี่ยนทางการศึกษาได้ศึกษาและทำความเข้าใจในการดำเนินการตามระบบต่าง ๆ ของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายต่างก็มีการดำเนินการประกันคุณภาพไปตามระเบียบ และกฎหมายตัวเดียวกัน

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันต่างกัน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนา เนื่อน้อย (2560) ศึกษาเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลวิจัยของสุดา ปวนเทียน (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างก็มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของดอเลาะ การี (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนมีกรอบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ได้กล่าวถึงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อเป็น กลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่สังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) การจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้ (2.1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ (2.2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความ ต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (2.3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (2.4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา และกำหนดการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม (2.5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ นำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา (2.6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี (2.7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3) สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะกี่ปี ทุกคนต่างก็ต้องปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่กำหนด ทั้งนี้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมไปถึงมาตรฐานการศึกษา อาจมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษา และนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทย การประกันคุณภาพการศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะมีประสบการณ์ในการทำงานกี่ปี ก็ต้องเข้าสู่กระบวนการสร้างความรู้และความเข้าใจใหม่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทำให้ประสบการณ์การทำงานต่างกันจึงไม่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งปฏิบัติตามกฎหมายการประกันคุณภาพการศึกษาตัวเดียวกัน ตั้งแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47-51 และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561ที่เป็นกรอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง จะต้องปฏิบัติตาม จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาทุกขนาด มีบทบาทในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของอำนาจ วิชยานุวัต (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้จากการวิจัยนี้มองประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของรูปแบบที่นำเสนอจะครอบคลุม ได้แก่ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบที่ดี มีความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะ และมีความเหมาะสมกับสถานศึกษา พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษารอบที่สาม และยังมีความเหมาะสมกับสภาพบริบทของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาของทุกโรงเรียนมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แม้ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงกฎกระทรวงเป็น กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ที่กล่าวถึงระบบการประกันคุณภาพไว้ 6 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและกำหนดค่า

เป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และนำผลไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา และ 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) นำเสนอผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และจัดส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561) ซึ่งทุกขั้นตอนก็เป็นการดำเนินการเช่นเดียวกันกับกฎกระทรวงฉบับที่ผ่านมา แต่มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับนโยบายของการจัดการศึกษาในปัจจุบันมากขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการค้นคว้าอิสระไปใช้

1.1 ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและดำเนินการให้มีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

1.2 สถานศึกษาทุกแห่งควรจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็น กลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนตระหนักและเห็นความสำคัญของการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการค้นคว้าอิสระครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในลักษณะของการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นข้อมูลเชิงลึก เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาข้อมูลเชิงลึกกับโรงเรียนที่ผ่านการประกันคุณภาพภายนอกกรอบสี่ เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในว่ามีการดำเนินการอย่างไร โดยใช้การศึกษารายกรณี (Cased Study)

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ว่าทำอย่างไรการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนจึงจะมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและยั่งยืน

References

- ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัย หลักการและแนวคิด เทคนิคการเขียนงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ดอเลาะ การี. (2556). *การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (23 กุมภาพันธ์ 2561). *กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก.
- วันทนา นื่อน้อย. (2560). *การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 1*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- ศศิวิมล ภูมิแดง. (2557). *ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สยามรัฐออนไลน์. (2563). “สมศ.ประกาศหยุดประเมินรอบ 4 หลัง “ศธ”สั่งเบรก : สืบค้นจาก www.siamrath.co.th/n/165465. (ค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2563)
- สุดา ป่วนเทียน. (2561). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สุรียาดา เล็งนู. (2554). *การปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่คณะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- แสงเพียร งานดี. (2553). *การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2562). *รายงานการนิเทศ ติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กลุ่มนิเทศ ติดตามและวัดประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน เอ็นเอ รัตนะ เทรตดิ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *การนำระบบการประกันคุณภาพภายในสู่การบริหารจัดการของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อานิส๊ะ แตมมาสา. (2557). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อำนาจ วิชยานุวัติ. (2557). *การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 8(2), 263-274.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970, Autumn). “Determining Sample Size for Research Activities,” *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.